

บทที่ 8

การทำคำแถลงการณ์

ความหมาย

คำแถลงการณ์ คือ คำแถลงด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือ ซึ่งคู่ความฝ่ายหนึ่งกระทำหรือยื่นต่อศาลด้วยความมุ่งหมายที่จะเสนอความเห็นต่อศาลในประเด็นที่ได้ยกขึ้นอ้างในคำคู่ความหรือในปัญหาข้อใดซึ่งศาลจะพึงมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ซึ่งในข้อเหล่านี้คู่ความฝ่ายนั้นเพียงแต่แสดงหรือกล่าวทบทวนหรือยืนยัน หรืออธิบายข้อความแห่งคำพยานหลักฐานและปัญหาข้อกฎหมาย และข้อเท็จจริงทั้งปวง คำแถลงการณ์อาจรวมอยู่ในคำคู่ความ (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 1(6)) กล่าวอีกนัยหนึ่งการทำคำแถลงการณ์ก็คือ การทำคำแถลงด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร เพื่ออธิบายพฤติการณ์แห่งคดีให้ศาลทราบในลักษณะสรุป ในคำแถลงการณ์จะมีคำขออื่นใดต่อศาลเพิ่มเติมนอกเหนือจากประเด็นที่พิพาทกันและพยานหลักฐานที่ได้นำสืบมาแล้วหาได้ไม่ โดยปกติการแถลงการณ์ไม่ว่าจะทำด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษรอาจทำได้ทุกชั้นศาล คือ ในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา การแถลงการณ์ในศาลชั้นต้น กระทำได้เมื่อเสร็จสิ้นการพิจารณาแล้วแต่ต้องก่อนศาลพิพากษา ส่วนในศาลสูงกระทำได้ก่อนศาลพิพากษา

ลำดับการแถลงการณ์ด้วยวาจาในศาลชั้นต้น

การแถลงการณ์ด้วยวาจา หากคู่ความทั้งสองฝ่ายขอแถลงการณ์มีหลักว่า “ให้ศาลอนุญาตให้โจทก์เป็นผู้แถลงก่อน แล้วจึงให้จำเลยแถลงทบทวนข้อโต้แย้งแสดงผลแห่งพยานหลักฐานในประเด็นที่พิพาท ต่อจากนั้นให้ศาลอนุญาตให้โจทก์แถลงตอบจำเลยได้อีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ห้ามไม่ให้คู่ความแถลงการณ์ด้วยวาจาอย่างใดอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล” (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 186)

การแถลงการณ์เป็นลายลักษณ์อักษร

การแถลงการณ์เป็นลายลักษณ์อักษรนี้ทำได้ภายหลังเมื่อสืบพยาน โจทก์จำเลยเสร็จสิ้นแล้วแต่ต้องก่อนศาลพิพากษาคดี คู่ความจะแถลงการณ์ด้วยวาจาและพร้อมกันนั้นจะยื่นแถลงการณ์เป็นหนังสือด้วยก็ได้ หรือจะยื่นเฉพาะแถลงการณ์ที่เป็นหนังสือหรือลายลักษณ์อักษรก็ได้

ไม่มีกฎหมายห้าม ในกรณีที่ขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร ทางปฏิบัติจะต้องส่งสำเนาให้ฝ่ายตรงกันข้ามด้วย โดยนำต้นฉบับแถลงการณ์พร้อมสำเนาขึ้นไว้ต่อศาล เพื่อคู่ความปรปักษ์จะมารับไป โดยทางเจ้าพนักงานศาล

การแถลงการณ์มีได้ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา แต่ในคดีอาญาไม่เรียกแถลงการณ์ แต่ใช้คำว่า “แถลง” (ป.วิ.อาญา มาตรา 174) นักกฎหมายเรียกกันว่า “แถลงเปิดคดี” “แถลงปิดคดี”

การแถลงเปิดคดี

“การแถลงเปิดคดี” คือ การแถลงด้วยวาจาจากก่อนที่จะคู่ความแต่ละฝ่ายจะนำพยานของตนเข้าสืบ เช่น ถ้าเป็นฝ่ายโจทก์แถลงก่อนนำพยานโจทก์เข้าสืบ โดยแถลงให้ศาลทราบถึงลักษณะของฟ้องและพยานหลักฐานเพื่อจะนำพยานหลักฐานที่พิสูจน์ความผิดของจำเลย เมื่อแถลงแล้วจึงนำพยานของโจทก์เข้าสืบ

ถ้าเป็นฝ่ายจำเลยแถลง ก็แถลงก่อนนำพยานจำเลยเข้าสืบ โดยแถลงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย ซึ่งจะอ้างอิงตลอดจนพยานหลักฐานที่จะนำสืบ เมื่อแถลงแล้วจึงนำพยานเข้าสืบ

การแถลงเปิดคดีฝ่ายโจทก์มีความมุ่งหมายโดยสาระสำคัญใหญ่ๆ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อให้ศาลทราบและเข้าใจถึงที่มาหรือสาเหตุที่เกิดเป็นคดีฟ้องร้องขึ้น
- 2) เพื่อให้ศาลทราบว่าฝ่ายโจทก์มีพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ถึงการกระทำของจำเลย โดยแบ่งออกเป็นขั้นตอนอย่างไรบ้างที่จะแสดงว่าจำเลยกระทำการหรือละเว้นกระทำการอันเป็นความผิดตามกฎหมายซึ่งโจทก์กล่าวหา
- 3) เพื่อให้ศาลทราบเป็นการเริ่มต้นให้ความสะดวกแก่ศาลจะได้ทราบพื้นฐานของคดีและเข้าใจถึงขั้นตอนของพยานที่โจทก์จะได้นำสืบต่อไป

การแถลงเปิดคดีนี้มักจะเป็นคดีที่สำคัญๆ และมีข้อเท็จจริงยุ่งยากสลับซับซ้อน เพื่อจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายที่กล่าวมาแล้ว

ทางด้านจำเลย เมื่อโจทก์ได้แถลงเปิดคดีและได้สืบพยานโจทก์เสร็จแล้ว จำเลยก็มีสิทธิแถลงขอเปิดคดีเพื่อให้ศาลทราบคดีของจำเลยได้ โดยแถลงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จำเลยประสงค์จะอ้างอิง โดยแสดงถึงพยานหลักฐานที่จะนำสืบด้วยความมุ่งหมายทำนองเดียวกับฝ่ายโจทก์ กล่าวคือ มุ่งหมายจะให้ศาลเข้าใจถึงข้อต่อสู้ของจำเลยตลอดจนความมุ่งหมายในการนำพยานหลักฐานเข้าสืบในลำดับต่อไปด้วยว่าเพื่อจะหักล้างพยานโจทก์ในประเด็นใด หรือจะนำสืบตามข้อต่อสู้ข้อใด เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ศาลที่จะพิจารณาตามข้อต่อสู้ของจำเลย เป็นต้น

ข้อดีและข้อเสียในการแถลงเปิดคดี

การแถลงเปิดคดีพิจารณาในด้านผลดีก็มีอยู่มาก เช่น ทำให้ผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาคดีเข้าใจเรื่องก่อนโจทก์หรือจำเลยนำพยานเข้าสืบ ตลอดจนความประสงค์ที่โจทก์หรือจำเลยนำสืบพยานหลักฐาน ความต้องการประโยชน์จากการนำสืบพยานหลักฐานนั้นๆ ในประเด็นข้อใด สะดวกแก่การที่จะถามและจดถ้อยคำพยานไปตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามการแถลงเปิดคดีก็มีข้อเสีย หากได้มีแต่ข้อดีทั้งหมดไม่ ผลเสียที่เห็นได้ชัดก็คือ ถ้าเป็นฝ่ายโจทก์แถลงเปิดคดี จะทำให้ฝ่ายจำเลยเห็นช่องทาง ทราบจุดมุ่งหมายหรือแนวทางดำเนินคดีย่อมมีโอกาสแก่แนวทางวางชั้นเชิงในการต่อสู้คดีได้ถูกต้อง ข้อเสียประการต่อมาก็คือ ถ้าโจทก์ได้แถลงไว้แต่แรกว่าโจทก์สามารถจะนำพยานเข้าสืบในประเด็นข้อใด เมื่อถึงคราวนำพยานหลักฐานเข้าสืบจริงๆ โจทก์กลับสืบไม่ได้สมกับที่ได้แถลงไว้ หรือสืบได้แต่ไม่ถึงขนาดดังที่ได้แถลงไว้ ย่อมจะเป็นเหตุให้ศาลเห็นว่าหลักฐานคดีของโจทก์อ่อน ทั้งเป็นจุดให้ฝ่ายจำเลยยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้โจมตีได้ว่าโจทก์นำสืบไม่สมกับที่ได้แถลงไว้เป็นผลเสียแก่คดีของโจทก์ได้ ดังนั้น ในทางปฏิบัติจึงไม่นิยมแถลงเปิดคดีไม่ว่าฝ่ายโจทก์หรือฝ่ายจำเลย ซึ่งปกติจำเลยกระทำได้เมื่อสืบพยานโจทก์เสร็จแล้วโดยไม่ต้องพะวงว่าฝ่ายโจทก์จะรู้ข้อต่อสู้ของตน แต่ก็มีข้อเสียหากฝ่ายคนแถลงอะไรออกไปแล้วสืบไม่ได้ทำให้เสียหน้าหนักได้ดูจกกัน แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าคู่ความไม่นิยมปฏิบัติ แต่หากจำเป็นต้องแถลงเปิดคดีแล้ว แนวที่ถือปฏิบัติไม่ควรแถลงเปิดเผยข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่จะนำมาสืบจนหมดสิ้น และไม่ควรแถลงถึงรายละเอียดว่าประเด็นข้อใดจะมีพยานหลักฐานอย่างไรที่จะนำสืบ ถือหลักว่าเปิดเผยแต่น้อยพอให้ศาลเข้าใจมูลที่มาของคดีที่โจทก์ฟ้องร้องแล้วนำสืบพยานหลักฐานให้ชัดเจน เพราะจะได้ประโยชน์กว่าทั้งนี้เนื่องจากทำให้ศาลเห็นความสำคัญของพยานหลักฐานที่นำสืบว่าพยานหลักฐานมั่นคงแน่นอน ดีกว่าแถลงไว้แต่สืบไม่ได้ตามที่แถลง

เมื่อสืบพยานโจทก์จำเลยเสร็จแล้ว โจทก์และจำเลยมีสิทธิที่จะแถลงอีกครั้งหนึ่งเรียกว่า “แถลงปิดคดี”

ความหมาย

“การแถลงปิดคดี” คือ การแถลงด้วยวาจา หรือเป็นหนังสือ หรือทั้งสองอย่างต่อศาลภายหลังที่เสร็จสิ้นการสืบพยานของคู่ความในคดีแล้ว ก่อนที่ศาลมีคำพิพากษา

การแถลงปิดคดีนี้เป็นดุลพินิจของศาลจะอนุญาตหรือไม่ก็ได้ ถ้าศาลเห็นสมควรก็อนุญาต

ถ้าศาลเห็นไม่สมควร เช่น เห็นได้แน่ชัดจากพยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบมา การอนุญาตให้
แถลงปิดคดีไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แต่ประการใดแล้ว ศาลมีดุลพินิจไม่อนุญาตให้แถลงปิดคดีก็
ได้ ดังนี้ เป็นต้น

ความมุ่งหมายในการขอแถลงปิดคดี

การแถลงปิดคดี คู่ความต่างมีความมุ่งหมายเพื่อจะสรุปประเด็นข้อกล่าวหาหรือข้อต่อสู้
ของคนทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่คู่ความแต่ละฝ่ายได้นำพยานหลักฐานเข้าสืบต่อศาลไว้
โดยต่างฝ่ายต่างหยิบยกพยานหลักฐานที่สำคัญๆ ซึ่งเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่คดีฝ่ายตนพร้อม
ทั้งเหตุผลประกอบข้ออ้างว่าพยานหลักฐานของฝ่ายตนมีเหตุผลควรเชื่อถือรับฟังได้ยิ่งกว่าพยาน
หลักฐานของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างไรบ้าง ฝ่ายปรปักษ์ของตนมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่
ศาลไม่ควรเชื่อถือรับฟังด้วยเหตุผลประการใด ข้อกฎหมายฝ่ายตนเป็นอย่างไร ฝ่ายตรงข้ามมีข้อ
เสียอย่างไร โดยต่างฝ่ายต่างพยายามโน้มน้าวใจให้ศาลคล้อยตามความเห็นของฝ่ายตน ตลอดจน
จนอ้างแนววินิจฉัยของศาลฎีกาเข้าประกอบ เพื่อหวังผลให้ตนเป็นฝ่ายชนะคดี

ดังที่ได้อธิบายแล้วว่าการแถลงปิดคดีนี้จะแถลงด้วยวาจาหรือเรียกว่า"แถลงกรรม"หรือ
จะแถลงเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ หรือจะแถลงทั้งวาจาหรือลายลักษณ์อักษรหรือหนังสือก็ได้
ในการแถลงเป็นหนังสือต้องสำเนาให้ศาลเพื่อจัดส่งแก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งด้วย การแถลงปิดคดี
เป็นหนังสือนี้คงมีความมุ่งหมายทำนองเดียวกับการแถลงด้วยวาจา โดยต้องกล่าวถึงพยานหลัก
ฐานที่สนับสนุนคดีฝ่ายของตนทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายว่ามีพยานบุคคลผู้รู้เห็นเหตุ
การณ์อย่างไร และมีพยานเอกสารหรือวัตถุพยานประกอบคำพยานบุคคลอย่างไร พยานหลัก
ฐานฝ่ายตนมีน้ำหนัก มีเหตุผลอันควรรับฟังได้เพราะเหตุใด เปรียบเทียบกับฝ่ายคู่ต่อสู้พยาน
หลักฐาน ไม่น่ารับฟังหรือขัดต่อเหตุผลประการใด ซึ่งให้ศาลเห็นข้อบกพร่องในส่วนนั้นๆ ตลอดจน
จนการยกหรืออ้างอิงแนววินิจฉัยบรรทัดฐานของศาลฎีกา (ถ้ามี) ขึ้นประกอบการแถลงด้วย

แนวปฏิบัติการเรียบเรียงคำแถลงปิดคดี

- 1) บรรยายสรุปโดยย่อถึงคำฟ้องของโจทก์
- 2) บรรยายสรุปโดยย่อถึงคำให้การจำเลย
- 3) บรรยายถึงประเด็นในคดี
- 4) กล่าวถึงพยานหลักฐานที่ฝ่ายตนได้นำสืบมีอย่างไร ฝ่ายของคู่ปรปักษ์มีอย่างไร
- 5) เปรียบเทียบพยานหลักฐานและเหตุผลแต่ละประเด็นมีน้ำหนักน่ารับฟังอย่างไร ไม่ควร

รับฟังพยานหลักฐานของกลุ่มความอีกฝ่ายหนึ่งเพราะเหตุใด โดยชี้ข้อบกพร่องในข้อเท็จจริงและ
ข้อกฎหมายให้ปรากฏ

6) อ้างแนววินิจฉัยของศาลฎีกาเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ (ถ้ามี) ประกอบคำแถลง

ตัวอย่าง

คำแถลงปิดคดีคดีแพ่ง

(ระหว่าง นายเรืองฤทธิ์ พินเมืองทอง โจทก์ - กรมทางหลวง จำเลย)^{1/}

ข้อ 1. คดีนี้ โจทก์และจำเลยได้สืบพยานเสร็จสิ้นแล้ว ศาลนัดฟังคำพิพากษาวันที่ 27
ธันวาคม 2519 ก่อนที่ศาลจะพิพากษาคดี เพื่อประกอบการพิจารณาของศาล จำเลยขอประทาน
ยื่นคำแถลงปิดคดีโดยมีข้อความดังที่จะกราบเรียนต่อไปนี้

เดิมโจทก์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2517 นายจีน เสือคำราม ลูกจ้างโจทก์ได้ขับรถยนต์
บรรทุกของโจทก์หมายเลขทะเบียน ส.บ.10492 บรรทุกข้าวโพดออกจากบ้านร่องसान ตำบลร่ม
เย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงราย มาตามถนนบ้านก้อหลวง - บ้านสบงข้ามสะพานบ้านก้อ
ซึ่งเป็นสะพานอยู่ในสภาพชำรุดเสียหายอยู่ก่อนแล้ว สะพานจึงหัก รถยนต์และของที่บรรทุกมา
ในรถยนต์พลัดลงไปได้รับความเสียหาย สะพานนี้เป็นสะพานไม้สร้างมานานชำรุดทรุด
โทรมมาก คนขับรถของโจทก์ไม่ทราบ ทั้งกรมทางหลวงและแขวงทางเชียงรายผู้ได้บังคับ
บัญชาของจำเลยมิได้ตรวจสอบให้มั่นคงแข็งแรงตามหน้าที่ ไม่นำป้ายหรือสัญญาณไปปิดหรือ
แสดงไว้อย่างใด เป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของจำเลย และสะพานนี้ได้สร้างขึ้นโดย
ผิดแบบ ใช้ไม้ผิขนาดประเภท ทำให้โจทก์เสียหายต้องซ่อมแซมรถยนต์ไป 15,000 บาท และ
ค่าที่ต้องเสียประโยชน์ที่ไม่ได้ใช้รถประมาณวันละ 500 บาท เป็นเวลาเดือนเศษ เป็นเงิน 15,000
บาท รวมเป็นเงิน 50,000 บาท

ข้อ 2. จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่าไม่ใช้ความประมาทเลินเล่อหรือความผิดของจำเลย แต่
เป็นเพราะลูกจ้างขับรถของโจทก์บรรทุกข้าวโพดรวมน้ำหนักรถด้วยประมาณ 11.4 ตัน ผ่าน
สะพาน โดยไม่ดูป้ายเครื่องหมายควบคุมการจราจรซึ่งปักไว้ข้างทางว่า “อีก 100 เมตรถึงสะพาน
ชำรุด” ทั้งยังมีป้ายบอกห้ามรถน้ำหนักเกิน 6 ตันผ่านสะพานเด็ดขาดปักไว้อีก อันเป็นการขับรถ
โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง สะพานซึ่งรับน้ำหนักได้ไม่เกิน 6 ตันไม่อาจรับน้ำหนักรถ

^{1/} อ. โชติ เศรษฐกรูทร์ หนังสือคั่งอ้าง หน้า 264 - 268

ยนต์โจทก์ได้ จึงต้องฟังลง สะพานนี้ได้สร้างถูกต้องตามแบบแผนทุกอย่าง แม้ชำรุดบ้างโดยกาลเวลา จำเลยก็ได้บูรณะให้อยู่ในสภาพที่ชวดยานพาหนะน้ำหนักไม่เกิน 5 ตันผ่านได้โดยปลอดภัย และได้ปักป้ายเตือนให้รู้ว่าอีก 100 เมตรจะถึงสะพานชำรุด มีป้ายห้ามรถหนักเกิน 6 ตันผ่านตลอดเวลามีชวดยานผ่านไปมาโดยไม่ปรากฏความเสียหายอย่างใด ฟ้องโจทก์เรื่องค่าเสียหายเป็นฟ้องเคลือบคลุม เพราะไม่ได้บรรยายให้เห็นว่าโจทก์เสียหายอย่างไร เสียค่าซ่อมอะไรบ้าง ฟ้องเรื่องเสียหายประ โยชนก็เลื่อนลอยเพื่อประวิงการชดใช้ค่าเสียหายที่ทำให้สะพานของจำเลยหักเกิดเหตุเรื่องนี้เพราะความประมาทของลูกจ้างขับรถของโจทก์ทำให้สะพานของจำเลยเสียหาย ต้องซ่อมแซมเป็นเงิน 16,617.75 บาท โจทก์ต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างของโจทก์กระทำ จำเลยทวงถามไปยังโจทก์ก็เพิกเฉย ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์ ให้โจทก์ใช้ค่าเสียหายแก่จำเลยเป็นเงิน 16,617.75 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7 ครั้งต่อปีในต้นเงินดังกล่าวจนกว่าจะชำระเสร็จและให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียม ค่าทนายแทนจำเลยด้วย

ข้อ 3. โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งว่าความเสียหายมิได้เกิดขึ้นเพราะความประมาทเลินเล่อของคนขับรถยนต์ของโจทก์ บริเวณดังกล่าวไม่มีแผ่นป้ายใดๆ ติดตั้งไว้อย่างใด ทั้งน้ำหนักรถยนต์และข้าวโพดในรถรวมกันก็ไม่ถึง 11.4 ตัน ทำให้การฟ้องแย้งของจำเลยขัดกันเอง สะพานนี้มีได้สร้างให้ถูกต้องตามแบบแผนและปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรมไม่ซ่อมแซม ความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะความประมาทเลินเล่อของจำเลย ค่าซ่อมแซมที่จำเลยเสียไปไม่ถึงจำนวนที่จำเลยอ้าง ขอให้ศาลยกฟ้องแย้งของจำเลย

ข้อ 4. ในชั้นชี้สองสถาน ศาลกำหนดประเด็นข้อพิพาทดังนี้

1. ฟ้องโจทก์และฟ้องแย้งของจำเลยเคลือบคลุมหรือไม่
2. การที่สะพานหักพังเกิดเพราะความประมาทเลินเล่อของฝ่ายใด
3. ค่าเสียหายควรเป็นเท่าใด และฝ่ายใดต้องรับผิดชอบ

ข้อ 5. จำเลยนำสืบว่ารถบรรทุก 10 ล้อของโจทก์ บรรทุกข้าวโพดวิ่งข้ามสะพานห้วยขวาง โดยเหตุที่ได้บรรทุกมีน้ำหนักเกินอัตราที่ห้ามไว้ จึงเป็นเหตุให้สะพานพัง รุ่งขึ้นนายประดิษฐ์ อารมณ์ แขวงการทางได้ไปตรวจดู ปรากฏว่าสะพานพังไป 2 ช่วง อีกช่วงหนึ่งทรุด 3 ช่วงๆ ละ 5 เมตร นายแก้วผู้ใหญ่บ้าน นายสุขก้านัน ได้ยินเสียงสะพานพังออกมาดู พบรถบรรทุก 10 ล้อของโจทก์อยู่บนสะพานซึ่งหักบรรทุกกระสอบข้าวโพดเต็มรถ 100 กว่ากระสอบ ทุกๆ กระสอบบรรทุกข้าวโพดเต็มและเย็บปากกระสอบ ก่อนถึงสะพานห่างไปประมาณ 20 เมตร มีป้ายวงกลมขอบสีแดงพื้นสีขาวเขียนตัวเลขไว้ว่า 6 ตัน เป็นเครื่องหมายห้ามรถบรรทุกเกิน 6 ตันผ่าน กับที่ -

ห่างสะพาน 100 เมตรมีป้ายสี่เหลี่ยมเขียนข้อความว่า อีก 100 เมตรจะถึงสะพานชำรุด ได้ใช้จ่ายค่าซ่อมไป 16,617.75 บาท

โจทก์นำสืบว่านายชิน ลูกจ้างได้ขับรถยนต์บรรทุกของโจทก์ไปบรรทุกข้าวโพด 80 กระสอบ บรรจุข้าวโพดกระสอบละ 2 – 3 ถัง เมื่อขับรถมาถึงสะพานบ้านก้อน้อย ไม่พบว่าป้ายแสดงว่าสะพานชำรุดและป้าย 6 ดัน เมื่อขับรถข้ามสะพานๆ ก็พัง รถตกในคลองเสียหายมาก รุ่งขึ้นโจทก์ไปแจ้งเรื่องต่อนายสมบุญ ณ น่าน ปลัดอำเภอเชียงคำ นายสมบุญได้บันทึกเรื่องไว้ รุ่งขึ้นอีกวัน โจทก์ก็ได้แจ้งต่อสถานีตำรวจภูธรอำเภอเชียงคำอีก เจ้าหน้าที่ตำรวจก็บันทึกไว้และได้ไปดูที่เกิดเหตุและถ่ายภาพไว้ โจทก์ได้จ้างรถลากงูไปซ่อมที่อยู่ เสียค่าใช้จ่ายและค่าซ่อมรวมทั้งข้าวโพดไปประมาณ 60,000 บาท

ข้อ 6. คดีได้ความดังนี้ จำเลยขอประทานกราบเรียนว่า ฟ้องของโจทก์กล่าวหาว่าจำเลยทำให้รถยนต์บรรทุกของโจทก์เสียหาย แต่มิได้บรรยายว่าโจทก์เสียหายอย่างไร เสียค่าซ่อมรถอะไรไปบ้าง จึงเป็นฟ้องเคลือบคลุม ส่วนฟ้องแย้งของจำเลยนั้น จำเลยได้กล่าวไว้โดยชัดแจ้งพอที่โจทก์จะเข้าใจฟ้องแย้งได้แล้ว ทั้งข้อต่อสู้ของโจทก์ก็แสดงอยู่ว่าโจทก์ได้เข้าใจฟ้องแย้งของจำเลยเป็นอย่างดี ฟ้องแย้งของจำเลยจึงไม่เคลือบคลุมแต่อย่างใด

ข้อ 7. จำเลยขอกราบเรียนแถลงว่าประเด็นข้อพิพาทข้อ 2 ที่ว่าสะพานที่เกิดเหตุหักพังเพราะความประมาทเลินเล่อโดยละเมิดของฝ่ายใดนั้น โจทก์เป็นฝ่ายครอบครองควบคุมดูแลยานพาหนะอันเดินด้วยเครื่องจักรกลตาม ป.พ.พ. มาตรา 437 สันนิษฐานความรับผิดชอบว่าโจทก์เป็นฝ่ายต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดขึ้น ที่โจทก์นำสืบอ้างว่าบริเวณก่อนจะถึงสะพานไม่มีป้ายบอกห้ามรถ 6 ดันผ่าน และรถยนต์ของโจทก์บรรทุกของได้ไม่เกิน 10 ดันและในคืนเกิดเหตุรถยนต์โจทก์บรรทุกข้าวโพดรวม 80 กระสอบ และกระสอบหนึ่งๆ บรรจุไม่เต็มนั้น จำเลยขอกราบเรียนว่าข้อนำสืบของโจทก์ไม่มีน้ำหนักควรรับฟัง เหตุผลที่เห็นง่าย ๆ คือรถยนต์ของโจทก์เป็นรถยนต์บรรทุก 10 ล้อ เป็นข้อเท็จจริงที่รู้อยู่ทั่วไปว่ารถยนต์บรรทุกขนาดดังกล่าวนี้สามารถบรรทุกของได้หนักกว่า 10 ดัน ที่นายเรื่องฤทธิ์โจทก์เบิกความว่ารถยนต์ของโจทก์บรรทุกของได้ไม่เกิน 10 ดัน จึงเป็นการบิดเบือนความจริงเพื่อจะปกปิดว่ารถยนต์โจทก์บรรทุกของได้น้อยและที่โจทก์สืบอ้างว่าโจทก์บรรทุกข้าวโพดไม่เต็มกระสอบเพราะถ้าบรรจุเต็มคนแบกจะแบกไม่ไหว ต้องใช้คนยกถึง 4 คน ก็ขัดเหตุผลอย่างยิ่ง เพราะข้าวโพดเต็มกระสอบนั้น คนๆ เดียวหรือ 2 คนยกก็ไหวและโจทก์ก็มีคนพร้อมกับชาวไร่ผู้ขายที่ต้องช่วยยกอยู่แล้ว ที่โจทก์ว่าไม่บรรจุเต็มกระสอบเพราะยกไม่ไหวจึงไร้เหตุผลสิ้นเชิง อีกประการหนึ่งการบรรทุก

ข้าวโพดแบบไม่เต็มกระสอบนำบรรจุรถยนต์ตั้งโจทก์นำสืบ โดยปกติไม่มีใครทำ จำเลยขอกราบเรียนว่าเหตุที่โจทก์สืบว่าบรรจุข้าวโพดไม่เต็มกระสอบก็เพราะจำนวนกระสอบข้าวโพดที่นายชิน เสียค่าธรรมเนียม ยานโจทก์เบิกความมีถึง 80 กระสอบ ฉะนั้น ถ้าข้าวโพดเต็มกระสอบๆ หนึ่งหนักประมาณ 100 กิโลกรัม ข้าวโพด 80 กระสอบต้องมีน้ำหนักรวมทั้งสิ้นอย่างน้อย 8,000 กิโลกรัม หรือ 8 ตัน จึงเท่ากับรถยนต์โจทก์บรรทุกมาเกินกว่า 6 ตันและเมื่อรวมกับน้ำหนักตัวรถยนต์อีก 7 ตัน (นายชิน เสียค่าธรรมเนียม ยานโจทก์เบิกความว่ารถยนต์หนัก 7 ตัน) น้ำหนักทั้งหมดจึงหนักอย่างน้อย 15 ตัน เกินกว่าน้ำหนักที่ป้ายเครื่องหมายจราจรกำหนดไว้มากถึง 9 ตัน โจทก์จึงพยายามสืบเป็นว่าบรรจุข้าวโพดไม่เต็มกระสอบ เพื่อแสดงว่าน้ำหนักบรรทุกน้อย อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงแสดงว่าสะพานหักเพราะความกดน้ำหนักและข้าวโพดที่บรรทุกในตัวถัง ซึ่งบรรทุกมาเกินกำหนดเพราะขณะสะพานหักล้อหน้ารถยนต์โจทก์ขึ้นถนนแล้วแต่ท้ายรถตกลงไป

สำหรับข้าวโพดที่บรรทุกรถยนต์โจทก์ บรรจุอย่างไร มีจำนวนเท่าใดนั้น นายแก้วมา เขียวขำ นายสุข สุจันทร์ พยานจำเลยเบิกความยืนยันว่าข้าวโพดบรรจุเต็มกระสอบทุกกระสอบ และเขี่ยปากกระสอบมีจำนวนทั้งหมด 114 กระสอบ โดยพยานสองคนนี้ได้เห็นในที่เกิดเหตุใกล้ชิด เฉพาะนายสุข สุจันทร์ ได้ตรวจข้าวโพดในกระสอบทุกกระสอบด้วยการใช้เหล็กแทงเข้าไปในกระสอบโดยสงสัยว่าอาจมีสิ่งของผิดกฎหมาย ฉะนั้น ข้าวโพด 114 กระสอบซึ่งกระสอบหนึ่งหนักประมาณ 100 กิโลกรัม รวมแล้วน้ำหนักประมาณ 11.4 ตัน กับน้ำหนักรถยนต์อีก 7 ตัน จึงเป็นน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมทั้งหมด 18.4 ตัน เกินพิกัดที่กรมทางหลวงได้กำหนดไว้โดยทั่วไป ซึ่งกำหนดห้ามยานพาหนะที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกเกิน 18 ตัน เดินทางหลวง ปรากฏตามประกาศผู้อำนวยการทางหลวง ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2517 ข้อ 4 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 91 ตอนที่ 103 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2517) เหตุนี้ รถยนต์บรรทุกโจทก์ซึ่งรวมน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกเกิน 18 ตัน จึงเป็นรถที่ไม่สมควรนำมาวิ่งบนทางหลวง แม้ทางหลวงมีสภาพดี ฉะนั้น เมื่อโจทก์นำมาวิ่งผ่านสะพานที่เกิดเหตุซึ่งมีป้ายเครื่องหมายจราจรห้ามรถน้ำหนักเกิน 6 ตันผ่าน สะพานจึงพังลง

สำหรับป้ายเครื่องหมายจราจร บังคับห้ามรถน้ำหนักเกิน 6 ตันผ่านสะพานและป้ายเตือนว่า “อีก 100 เมตรถึงสะพานชำรุด” ซึ่งโจทก์จำเลยได้เถียงกันว่ามีอยู่ที่สะพานที่เกิดเหตุหรือไม่ นั้น ประเด็นข้อนี้ นายประดิษฐ์ อารมณ์ แฉวงกรมทางเชียงราย นายถาวร จิตเยี่ยม นายอำเภอเชียงคำในขณะเกิดเหตุและขณะนี้เป็นนายอำเภอแม่สาย นายแก้วมา เขียวขำ ผู้ใหญ่บ้านก๊อน้อยที่เกิด

เหตุ บ้านอยู่ห่างสะพานประมาณ 180 เมตรและนายสุข สุจันทร์ กำนัน พยานจำเลยเบิกความยืนยันชัดเจนว่ามีป้ายดังกล่าวปักอยู่ทั้งสองข้างสะพาน ฉะนั้น ต้องรับฟังว่ามีป้ายเครื่องหมายจราจรปักไว้ ดังที่ปรากฏในภาพถ่ายเอกสาร ล.1 จริง

สรุปประเด็นข้อพิพาทข้อ 2 ต้องฟังว่าโจทก์เป็นฝ่ายกระทำละเมิดและตามประเด็นข้อพิพาทข้อ 3 จำเลยสืบชัดเจนว่า สะพานของจำเลยที่หักเสียหายทางการได้ซ่อมสะพานคืนค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็นเงิน 16,617.75 บาท รายละเอียดปรากฏตามเอกสารหมาย ล.3

ฉะนั้น ขอศาลได้โปรดพิพากษาขงฟ้องโจทก์ และพิพากษาให้โจทก์รับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามฟ้องแย้งจำเลย

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ.....จำเลย

คำแถลงปิดคดีฉบับนี้ ข้าพเจ้า.....ทนายจำเลย เป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ.....ผู้เรียงและพิมพ์.

เมื่อคู่ความเสร็จสิ้นการแถลงการณ์ปิดคดีแล้ว ศาลจะนัดฟังคำพิพากษาต่อไป ภาละสำคัญ ส่วนใหญ่ของทนายความจะสิ้นสุดลง ต่อไปเป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้องพิจารณาคดี ในการพิจารณาคดีก่อนมีคำพิพากษา ศาลจะต้องฟังความทุกฝ่าย เมื่อศาลชั้นต้นได้พิจารณาพยานหลักฐานต่างๆ แล้วจึงพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดต่อไป คู่ความฝ่ายใดไม่เห็นด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ไม่พอใจในคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดของศาลชั้นต้นขอที่อุทธรณ์หรือฎีกาไปตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป
